

СИЛАБУС ЕКОНОМІКА РЕСТОРАНІВ	
Опис освітньої компоненти	
Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський
Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	181 «Харчові технології»
Освітньо-професійна програма	«Ресторанні технології»
Навчальний рік	2025-2026
Семестр	7
Курс	4
Група	Б-ХТ 22д
Анотація курсу	Освітня компонента «Економіка ресторанів» розглядає сферу функціонування підприємств сфери ресторанного бізнесу, теоретичні та практичні аспекти економіки ресторанних закладів. В ОК розкрито основи формування економічних ресурсів та управління ними у ресторанних закладах описано методичні підходи щодо аналізу економічних параметрів їх діяльності. Розглянуто основи стратегічного та поточного планування діяльності підприємств сфери ресторанного бізнесу, можливі ризики, інвестиційний потенціал та законодавче регулювання окремих сфер діяльності.
Мова курсу	українська
Викладач	Гуштан Тетяна Вікторівна д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту, підприємництва та торгівлі https://www.utei-knteu.org.ua/mn-sklad-kafedry/21-profail/571-hushtan-tetiana-viktorivna.html E-mail: hushtan.tetiana@utei.uz.ua
Місце дисципліни в освітньо-професійній програмі	
Інтегральні компетентність	Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій
Загальні компетентності	К 01. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності К 02. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями К 03. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість К 04. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій К 07. Здатність працювати в команді
Спеціальні компетентності	К 20. Здатність укладати ділову документацію та проводити технологічні та економічні розрахунки К 26. Здатність формувати комунікаційну стратегію в галузі харчових технологій, вести професійну дискусію

Програмні результати навчання	ПР 01. Знати і розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі харчових технологій ПР 02. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти ПР 03. Уміти застосовувати інформаційні та комунікаційні технології для інформаційного забезпечення професійної діяльності та проведення досліджень прикладного характеру ПР 15. Впроваджувати сучасні системи менеджменту підприємства ПР 24. Здійснювати технологічні, технічні, економічні розрахунки в рамках розроблення та виведення харчових продуктів на споживчий ринок, вести облік витрат матеріальних ресурсів
Пререквізити	Менеджмент, організація ресторанного господарства
Зміст дисципліни та оцінювання результатів навчання	
Тематичний план	Тема 1. Інституційні засади ринкової економіки
	Тема 2. Роль і місце ресторанного господарства в сфері послуг
	Тема 3. Управління товарооборотом та виробничою програмою підприємств ресторанного господарства
	Тема 4. Основні фонди підприємств ресторанного господарства та їх відтворення
	Тема 5. Управління оборотними активами підприємств ресторанного господарства
	Тема 6. Управління трудовими ресурсами підприємств ресторанного бізнесу
	Тема 7. Управління фінансовими ресурсами підприємств ресторанного господарства
	Тема 8. Інноваційно-інвестиційна діяльність у сфері ресторанного бізнесу
	Тема 9. Управління доходами підприємств ресторанного бізнесу
	Тема 10. Управління поточними витратами та собівартістю у підприємствах сфери гостинності
	Тема 11. Особливості ціноутворення в підприємствах ресторанного бізнесу
	Тема 12. Управління прибутком та рентабельністю в підприємствах ресторанного бізнесу
	Тема 13. Податкова політика підприємств ресторанного бізнесу
	Тема 14. Ефективність діяльності ресторанів
	Тема 15. Економічні ризики у діяльності підприємств ресторанного бізнесу
Основні література та інформаційні джерела:	Нормативно-правовий: - ЗУ Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб від 09.01.2025 № 4196-IX – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text - Податковий кодекс України від 29.01.2024 № 2755-VI – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text - Цивільний кодекс України від 21.08.2025 № 4577-IX – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text - Про акціонерні товариства; Закон України від 09.01.2025 № 4196-IX – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text - Про господарські товариства; Закон України від 31.03.2023 № 1576-XII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text - Про інвестиційну діяльність; Закон України від 19.06.2025 № 4510-IX – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text - Про оплату праці; Закон України від 24.08.2024 № 108/95-ВР – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text

	8. Про підприємництво; Закон України від 11.02.2022 № 698-ХІІ – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text Основний: 9. Агафопова Л.Г., Агафопова О.Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: Ціноутворення, конкуренція, державне регулювання / Навч. посібник. К.: Знання України, 2002. 358 с. 10. Александрова С. А. Економіка готельно-ресторанного господарства : навч. посібник /С. А. Александрова, Л. В. Оболенцева, В. Ю. Світлична ; Харків.нац.ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім.О. М. Бекетова, 2022. 142с 11. Афанасьєв М. В., Плоха О.Б. Економіка підприємства: навч.-метод. посібн. Х.: ВД "ІНЖЕК", 2007. 320 с. 12. Басюк Т.П., Керанчук Т.Л. Економіка готельно-ресторанного бізнесу. Навчальний посібник / Басюк Т.П., Керанчук Т.Л. К.:НУХТ, 2018. 360с. 13. Березін О. В. Економіка підприємства. К. : Знання, 2009. 390 с. 14. Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник / І. М. Бойчик. Київ :Кондор, 2016. 378 с. 15. Гаврилюк С. П., Ткаченко Т. Г. Економіка готельного господарства і туризму. Київ: Знання. 2005. 173 с. 16. Гетьман О. О., Шаповал В.М. Економіка підприємства. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 488 с. 17. Городня Т.А. Економіка туризму: теорія і практика: навч.посіб./ Т.А.Городня, А.Ф.Щербак. К.: Кондор-Видавництво, 2012. 436с. 18. Грицюк, Е. О. Економіка підприємства: навчальний посібник. К. : Дакор, 2009. 304с. 19. Дяченко Л. П. Економіка туристичного бізнесу: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 224 с. 20. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник / За ред. С. Ф. Покропивного. К., 2000. 21. Економіка підприємства: зб. практичних задач і ситуацій: навч. посібник. К. : КНЕУ, 2008. 323с. 22. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. 3-є вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2002. 528 с. 23. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с. 24. Економіка підприємства: Навч. посібник / За ред. А. В. Шегди. К.: Знання, 2005. 431 с. 25. Економіка підприємства : навч. посібн. / за ред. А. В. Калини. К. : Знання, 2007. 324 с. 26. Економіка підприємства : навч. посібн. / за ред. В. І. Мацибори. К. : Каравела, 2008. 312 с. 27. Економіка підприємства / за ред. Н. Й. Реверчук. К. : УБС НБУ, 2007. 160 с. 28. Економіка ресторанного господарства: навч. посібник / Н. О. Власова [та ін.]; дар. Н. О. Власова; ХДУХТ. 2-ге вид., стер. Харків : Світ книг, 2019. 389 с. 29. Економіка туризму: теорія та практика: підручник / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. К.: «Центр учбової літератури», 2016. 554 с 30. Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток; За ред. акад. НАНУ, проф. Чумаченка М. Г.К.: КНЕУ, 2001. 540 с. 31. Завіновська Г.Т. Економіка праці: Навч. посібник.К.: КНЕУ, 2003. 300 с. 32. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навч. посібник. К.: Знання, 2008. 679с. 33. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: Навч. посібник. К.: Кондор, 2003. 296 с. 34. Кузнецова Н.М. Основи економіки готельного та ресторанного господарства: Навч. посібник. К., 1997. 174 с. 35. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: Навч. посібник. К.: Ніка-Центр, 2002. 216 с 36. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання / за ред. Л. І. Вороніної.К. : Вид. Європ. Ун-ту, 2002. 308 с. 37. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика: підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. / М. П. Мальська, В. В. Худо. К: Центр учбової літератури, 2012. 368 с. 38. Мальська М. П. Економіка туризму: теорія та практика: підручник. / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. К.: Центр учбової літератури, 2014. 544 с. 39. Манів З. О., Луцький І. М. Економіка підприємства : навч. посібн. К. : Знання, 2006. 580 с. 40. Осипов В.І. Економіка підприємства: Підручник. Одеса: Маяк, 2005. 720 с. 41. Петрушенко Ю. М. Мікроекономіка: теорія та приклади розв'язання задач : навч. посібник / Ю. М. Петрушенко. Суми : ВТД «Університетська книга», 2012. 320 с. 42. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства: Навч. посіб.: Вид. 2-ге, перероб. та доп. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 356 с 43. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств. К. : КНЕУ, 2000. 410 с. 44. Харів П. С. Економіка підприємства: збірник задач і тестів. К.: Знання-Прес, 2001. 302 с. 45. Чепурда Л.М. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: Навч. посіб. / Л.М. Чепурда, С.С. Беляєва, М.В. Плахотнікова; Під заг. ред. Л.М. Чепурди. К.: Професіонал, 2005. 272с. 46. Чорненко Н.В. Організація функціонування готельної індустрії / Організація туристичної індустрії: навчальний посібник. К., 2008. С.61-83. 47. Шаповал В. Економіка підприємства. Уведення в спеціальність. Дніпропетровськ : ДУЕП, 2002. 286 с. 48. Шваб Л. І. Економіка підприємства: навч. посібн.К. : Каравела, 2005. 568 с. 49. Шершньова З. Є., Оборська С.В. Антикризове управління підприємством: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2004. 196 с Додатковий: 50. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посібник / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погрішук. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304 с. 51. Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач : навч. посібник / Л. О. Лігоненко, І. В. Височин, О. В. Корольова, Казанська та ін. – К. : КНТЕУ, 2011. – 336 с. 52. Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості : підручник / Т. Л. Мостенська, І. А. Бойко, І. М. Болотіна та ін. – кер. кол. авт. і наук. ред. д.е.н., проф. Т. Л. Мостенської. – К. : Кондор, 2012. – 492 с.
--	--

	53. Чорна Л. О. Економіка підприємства : навч. посібник / Л. О. Чорна, Н. В. Корж, І. В. Левицька. – Вінниця : Едельвейс і К, 2008. – 372 с. 54. Климчук А.О. Система оцінки та підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах / Журнал «Економіка ринкових відносин» - № 12 – Київ, 2014 – С.56 – 61 55. Климчук А.О. Структура системи оцінки та підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства / Інноваційне управління промисловими підприємствами в системі ефективного використання конкурентного потенціалу (колективна монографія) / за наук. ред. д.е.н., проф. Нижника В. М. – Хмельницький: ХНУ 2014. – С. 364 – 401. 56. Климчук А.О. Оцінка персоналу в системі управління промисловим підприємством / Моделювання регіональної економіки – 2015. – № – 1 (25). – С. 341–347. 10. Климчук А.О. Система преміювання персоналу в ефективному управлінні промисловим підприємством / Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. – 2016. – Вип. 16. – С.160–167. 57. Климчук А.О. Оцінювання результатів діяльності персоналу на промисловому підприємстві / Глобальні та національні проблеми економіки : електронне наукове видання. – 2016. – Вип. 11. – С. 360–363. 58. Климчук А.О. Основні інструменти підвищення ефективності управління підприємством / Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – № 2. – Т. 1. – С. 26–28. 59. Климчук А.О. Мотивація персоналу як складова ефективного управління підприємством / Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць; за ред. М. І. Зверякова. – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2016. – № 1(60). – 135–141. 60. Климчук А.О., Михайлов А.М. Мотивація та стимулювання персоналу в ефективному управлінні підприємством та підвищенні інноваційної діяльності / Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2018. – № 1. – С. 218 –234. 61. Климчук А.О. Управління підприємством в системі оцінки, мотивації та стимулювання персоналу / Монографія / А. О. Климчук. – Хмельницький : ХНУ, 2018. – 283 с. 62. Левицька І.В., Климчук А.О. Оцінка ефективності діяльності ресторанного господарства України / Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. № 3 – 2019. –С. 117-121. 63. Barros, C. P., & Santos, P. The economic efficiency of the hotel industry: Evidence from Portugal. International Journal of Hospitality Management, 2005, 24(3), 411-417. https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2004.05.004 64. Klymchuk A. The labor assessment in forming the enterprise personnel's motivation / Науковий вісник Національного гірничого університету. Науковотехнічний журнал. – 2018. – № 3 (165). – С. 152–159. 65. Klymchuk A. Strategy of tourism development for the middle-sized town: from scenarios to strategic maps / Journal of Environmental Management and Tourism – 2020. - Volume XI, Issue 6(46) – S. 1445-1454 10. 66. Lazarek R. Ekonomia turystyki: wybrane zagadnienia. Wydanie III zmienione, Warszawa, 2004. 231 s. 67. Liu, Z., & Lee, C. K. Hotel financial performance and competitive behavior: The role of economic variables. Journal of Hospitality and Tourism Research, 2013, 37(3), 296-319. 68. Panasiuk A. Ekonomia turystyki. Warszawa: wydawnictwo naukowe PWN, 2006. 230 s. 69. Pizam, A., & Shani, A. Hospitality management: A critical approach. Journal of Hospitality & Tourism Research, 2009, 33(1), 3-23. Інтернет-джерела: 70. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 71. Ліга Бізнес Інформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.liga.net. 56. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації World Tourism Organization (UNWTO): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.unwto.org/ 72. Міністерство економічного розвитку та торгівлі. Департамент туризму та курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA 73. Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rada.gov.ua/
Обсяг освітньої компоненти	Загальна кількість годин – 270/9 кредитів ЄКТС; лекцій – 42 годин; практичних – 42 години; самостійна робота студента – 186 годин.
Система оцінювання	Результат контролю визначається як середньо-арифметичне значення накопичених протягом семестру балів (50 балів) і результатів модулю (50 балів) та балів отриманих при складанні іспиту (100 балів). Максимальна підсумкова оцінка 100 балів.
Академічна доброчесність	https://utei.uz.ua/wp-content/uploads/2024/07/Polozhennya_pro_dotrymannya_akademichnoyi_dobrochesnosti_UTEI_DTEU.pdf https://utei.uz.ua/akademichna-dobrochesnist/